

Μαρτυρία Αντώνη Σολομώντος



ΟΝΟΜΑ:	Αντώνης Σολομώντος
ΗΜΕΡΟΜ. ΓΕΝΝΗΣΗΣ:	13 Ιανουαρίου 1938
ΗΜΕΡΟΜ. ΕΝΤΑΞΗΣ ΣΤΗΝ ΕΟΚΑ:	Μάιος ή Ιούνιος 1955
ΨΕΥΔΩΝΥΜΟ:	Δράκος
ΠΕΡΙΟΧΗ/ΕΣ ΔΡΑΣΗΣ:	Αμμόχωστος, επίθεση στον αστυνομικό σταθμό Γα- λούσας, σύλληψη στο Δαυλό
ΚΑΤΑΖΗΤΟΥΜΕΝΟΣ:	Ναι

Ο Γιωρκάτζης γράφει επιστολή με το αίμα του

Ο Αντώνης Σολομώντος γνώρισε τον Πολύκαρπο Γιωρκάτζη στις Κεντρικές Φυλακές. Υπήρξε μάρτυρας της απόδρασής του μέσα σ' ένα κάρο και βρέθηκε και ο ίδιος έξω, χάρη σ' ένα κυριολεκτικά τρελό σχέδιο του Πολύκαρπου. Υπήρξε ακόμα μάρτυρας μιας συγκλονιστικής επιστολής του Γιωρκάτζη, την οποία ο μεγάλος αγωνιστής έγραψε με το αίμα του, μην έχοντας άλλο τρόπο να επικοινωνήσει με τους συγκρατούμενούς του.

Ερώτηση: Πώς γνώρισες τον Γιωρκάτζη;

Τον Πολύκαρπο τον γνώρισα στις Κεντρικές Φυλακές. Είχα συλληφθεί από τους Άγγλους μετά την επίθεση εναντίον του αστυνομικού σταθμού Γιαλούσας, τον Δεκέμβρη του 1955. Συνελήφθη στο Δαυλό, καταδικάστηκε σε ισόβια δεσμά και κλείστηκε στις Κεντρικές Φυλακές. Μαζί μου ήταν και ο Κουής, με τον οποίο γίναμε αχώριστοι φίλοι. Αργότερα έφεραν και τον Πολύκαρπο και συνδεθήκαμε. Μιλούσαμε συχνά για σχέδια απόδρασης και όταν ο Πολύκαρπος αντελήφθη την επιθυμία μας να δραπετεύσουμε, μου εκμυστηρεύτηκε τα εξής: «Όταν καταφέρω να δραπετεύσω, θα κανονίσω να αποδράσεις κι εσύ. Μην έχεις καμιά έγνοια». Και πράγματι έτσι έγινε. Ο Γιωρκάτζης κατάφερε να αποδράσει μέσα σ' ένα κάρο και ύστερα από έναν περίπου μήνα βοήθησε να αποδράσουμε εγώ και ο Κουής.

Ερώτηση: Πώς δραπέτευσες;

Ο Πολύκαρπος μου έστειλε μήνυμα να υποδυθώ τον τρελό, τον ψυχοπαθή...

Ερώτηση: Πώς επικοινωνούσε μαζί σας ο Γιωρκάτζης όταν βρέθηκε έξω από τις φυλακές;

Οι Εγγλέζοι μού είχαν αναθέσει να σκοπίζω την αυλή των φυλακών. Ο άνθρωπος που ερχόταν με το κάρο να μαζέψει τις ακαθαρσίες ήταν μνημένος στην Οργάνωση. Μέσα στο κάρο υπήρχε μυστική κρύπτη, όπου φύλαγε την αλληλογραφία. Πλησίαζα

στο κάρο ενώ σκούπιζα την αυλή και ο άνθρωπος μου παρέδιδε την αλληλογραφία και τη διαμοίραζα. Ο Γιωρκάτζης κατάφερε να δραπετεύσει μέσα σ' αυτό το κάρο, αφού τον σκέπασε ο Χριστάκης Αντωνίου με ψωμιά για να μην τον δουν οι Εγγλέζοι. Την ώρα της απόδρασής του, ο Γιωρκάτζης είχε σχεδιάσει να δημιουργηθεί ένα τεχνητό μικροπεισόδιο μεταξύ των κρατουμένων, που απέσπασε την προσοχή των Άγγλων φρουρών, κι αυτός μέσα στο κάρο κατάφερε να βγει από τις φυλακές.

Ερώτηση: *Ήξερες ότι θα δραπέτευε ο Γιωρκάτζης;*

Όχι. Συνήθιζε να μας λέει «θα φύγω μια απ' αυτές τις μέρες», αλλά ποτέ δεν μας είπε πότε και πώς. Λίγες μέρες μετά που δραπέτευσε, μου διαμήνυσε ότι ήταν η ώρα να αποδράσω κι εγώ και μου συνέστησε «να παίζω τον πελλό», να μη μιλώ σε κανέναν και να υποκρίνομαι ότι πάσχω από κατάθλιψη. Έτσι και έγινε. Οι Εγγλέζοι έστειλαν τον ψυχίατρο Ανδρέα Μικελλίδη να με εξετάσει. Η κατάστασή μου όμως δεν «βελτιωνόταν» και ο διοικητής των φυλακών διέταξε να μεταφερθώ στο γνωστό τρελάδικο, εκεί κοντά στο Χίλτον. Ο Γιωρκάτζης όμως είχε το σχέδιό του και μια νύχτα έστειλε μια ομάδα αγωνιστών και κυριολεκτικά με απήγαγαν μέσα από τα χέρια των Άγγλων. Την ομάδα την αποτελούσαν οι Κ. Πατατάκος, Γ. Στεφανίδης, ο Κατσούρης, ο Ομήρου και ο Πασιαρδής. Μετά την απόδρασή μου με οδήγησαν στο σπίτι του Γαβριηλίδη, όπου κρυβόταν ο Γιωρκάτζης, τομεάρχης τότε της Οργάνωσης στη Λευκωσία. Ο Πολύκαρπος ήθελε να μείνω στον Τομέα της Λευκωσίας, ο οποίος παρουσίαζε προβλήματα και είχε επιπλέον να αντιμετωπίσει και τις βιαιοπραγίες των Τούρκων. Αρνήθηκα. «Εγώ δεν μένω άλλο εδώ και να ξανασυλληφθώ. Θέλω να πάω στα βουνά», του είπα. Να σημειώσετε ότι ο Γαβριηλίδης, ένας λεβεντάνθρωπος που πρόσφερε σημαντικές υπηρεσίες στον αγώνα, λόγω της εμπιστοσύνης που του είχαν οι Άγγλοι, προσκαλούσε συχνά στο σπίτι του Άγγλους ανακριτές, για να διασκεδάσουν κυριολεκτικά κάτω από τη μύτη μας. Σε μια περίπτωση μάλιστα προσπάθησαν ν' ανοίξουν την πόρτα όπου κρυβόμαστε, αλλά ευτυχώς ήταν κλειδωμένη. Εγώ συνέχιζα να ζητώ από τον Πολύκαρπο να με στείλει στα βουνά και τελικά η επιμονή μου καρποφόρησε και ο Γιωρκάτζης δέχτηκε. «Θα σε στείλω σε μια περιοχή όπου όσοι πήγαν δεν έζησαν και όσοι έζησαν συνελήφθησαν», μου είπε. «Εγώ θα πάω και ούτε θα συλληφθώ ούτε θα πεθάνω», του απάντησα. Μ' έστειλε στην περιοχή της Σολιάς.

Ερώτηση: *Με τον Γιωρκάτζη πότε ξανασυναντηθήκατε;*

Τον ξαναείδα όταν τέλειωσε ο αγώνας. Ο Πολύκαρπος έγινε υπουργός Εσωτερικών και ύστερα από δική του επιμονή πήγα στο αστυνομικό σώμα.

Ερώτηση: Πώς περιγράφεις τον Γιωρκάτζη;

Ο Πολύκαρπος ήταν ένας πανέξυπνος, τετραπέρατος άνθρωπος. Το μυαλό του έπαιρνε πεντακόσιες στροφές στο λεπτό. Ήταν πλήρως αφοσιωμένος στον αγώνα, στην απελευθέρωση και στην Ένωση. Όταν έγινε υπουργός, εντύπωση μου έκανε η πλήρης αφοσίωσή του στον Αρχιεπίσκοπο Μακάριο. Δεν δεχόταν να πει κανένας κακή λέξη για τον Μακάριο. Ως υπουργός βοήθησε πολύ κόσμο και ιδιαίτερα αγωνιστές της ΕΟ-ΚΑ. Γνώριζε τα πάντα κι εμείς τον τρέμαμε. Δεν υπήρχε περίπτωση να κάμει ένας κάτι το βράδυ και να μην το γνωρίζει το πρωί ο Γιωρκάτζης.

Ερώτηση: Θυμάσαι κανένα ιδιαίτερο γεγονός από τις Κεντρικές Φυλακές;

Όταν ο Γιωρκάτζης είχε κλειστεί στην απομόνωση από τους Άγγλους, οι υπόλοιποι συγκρατούμενοί του κατεβήκαμε σε απεργία πείνας. Και τότε συνέβη κάτι το συγκλονιστικό, που δεν θα το ξεχάσω ποτέ. Ο Γιωρκάτζης μάς έστειλε μια επιστολή γραμμένη με το ίδιο το αίμα του. Όπως μου ανέφερε αργότερα, μην έχοντας άλλο τρόπο να επικοινωνήσει μαζί μας, πήρε ένα σκουπόξυλο, πλήγωσε μ' αυτό το χέρι του και με το αίμα που έτρεξε έγραψε την επιστολή. Η επιστολή έγραφε: «Συνεχίστε, κι εγώ είμαι καλά».